

NADER ONDERZOEK EN NATUURTOETS ZILVERBERGWEG OVERASSELT

Toetsing Wet natuurbescherming,
onderdeel soortenbescherming

NATUURBALANS – LIMES DIVERGENS BV

Radboud Universiteit, Toernooiveld 1
Postbus 6508, 6503 GA Nijmegen

T (024) 352 88 01

In opdracht van: Gemeente Heumen

Opgesteld door: xxx
Projectnummer: 20-176

Datum: 30-11-2021

adviesbureau voor natuur & landschap

info@natuurbalans.nl
www.natuurbalans.nl

Rapporttitel	
NADER ONDERZOEK EN NATUURTOETS ZILVERBERGWEG OVERASSELT	
Toetsing Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming	
Getekend voor akkoord	
Naam en functie van vertegenwoordigingsbevoegde	xxx
Handtekening	
Datum	30 november 2021

Colofon

© 2021 Natuurbalans - Limes Divergens BV / Gemeente Heumen

Tekst en samenstelling: xxx

Projectleiding: xxx

Eindverantwoordelijk: xxx

Met medewerking van: xxx

Projectnummer: 20-176

In opdracht van: Gemeente Heumen.

Foto omslag: Das bij de hoofdburcht naast de crossbaan.

Wijze van citeren: xxx, 2021. Nader onderzoek en natuurtoets Zilverbergweg Overasselt. Toetsing Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming. Projectnr. 20-176. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de gemeente Heumen en Natuurbalans - Limes Divergens BV noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Natuurbalans - Limes Divergens BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbalans - Limes Divergens BV. De gemeente Heumen vrijwaart Natuurbalans - Limes Divergens BV voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Natuurbalans - Limes Divergens BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Natuurbalans - Limes Divergens BV is gecertificeerd door EBN Certification en voldoet aan de eisen gesteld in de norm ISO 9001:2015.

INHOUD

1	INLEIDING.....	5
2	BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP	6
2.1	Ingreplocatie en onderzoeksgebied	6
2.2	Werkzaamheden en toekomstig gebruik	6
3	ONDERZOEKSMETHODE.....	7
3.1	Veldonderzoek	7
3.1.1	Vleermuizen.....	7
3.1.2	Grondgebonden zoogdieren (marterachtigen)	9
3.1.3	Huismus	10
3.1.4	Steenuil en kerkuil	11
3.2	Verwerking veldgegevens	11
3.3	Natuurtoets.....	11
3.4	Rapportage.....	12
4	RESULTATEN VELDONDERZOEK EN TOETSING WNB	13
4.1	Vleermuizen	13
4.2	Grondgebonden zoogdieren	15
4.2.1	Das	15
4.2.2	Steenmarter.....	18
4.2.3	Bunzing	18
4.2.4	Hermelijn en Wezel	18
4.3	Broedvogels.....	19
4.3.1	Huismus	19
4.3.2	Steenuil	21
4.3.3	Kerkuil.....	23
5	CONCLUSIES	25
5.1	Vleermuizen	25
5.2	Grondgebonden zoogdieren	25
5.3	Broedvogels.....	26
5.4	Samenvattend overzicht	27
6	BRONNEN	28

1 INLEIDING

Aanleiding

De gemeente Heumen heeft plannen om woningen te bouwen in Overasselt. Het betreft een locatie langs de Zilverbergweg en de Kruisbergsestraat (figuur 1). Het terrein bestaat o.a. uit bomenrijen, kleine bosjes, hagen, graslanden en enkele oude schuren.

Realisatie van de bouwplannen kan leiden tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming (Wnb), die onder andere de bescherming regelt van dier- en plantensoorten en Natura 2000-gebieden. Overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb vereist mogelijk een ontheffing en/of vergunning.

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid en vergunbaarheid van de voorgenomen ingreep dient een actueel en volledig beeld te bestaan van het voorkomen van beschermde soorten op de ingreeplocatie of binnen de invloedssfeer ervan. Aan de hand daarvan dient de voorgenomen ingreep getoetst te worden aan de bepalingen in de Wnb.

In 2018 is een quick scan uitgevoerd naar beschermde natuur op deze locatie (xxx, 2018). Uit dit onderzoek kwam naar voren dat nader onderzoek uitgevoerd moet worden naar voorkomen van steenuil, huismus en vleermuizen.

Daarnaast is door Stichting Das & Boom het voorkomen van dassen vastgesteld in 2021. Sinds 2018 is de beschermde status van een aantal grondgebonden zoogdieren veranderd. Soorten als hermelijn en bunzing zijn nu beschermd. Door deze wijzigingen is het ook noodzakelijk om veldonderzoek uit te voeren naar grondgebonden zoogdieren, waaronder das en kleine marterachtigen.

Probleemstelling

Een actueel en/of volledig verspreidingsbeeld van beschermde natuurwaarden (huismus, uilen, vleermuizen en zoogdieren) op de ingreeplocatie of binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep ontbreekt. Hierdoor is niet duidelijk of er een kans bestaat op overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb.

Doelstelling

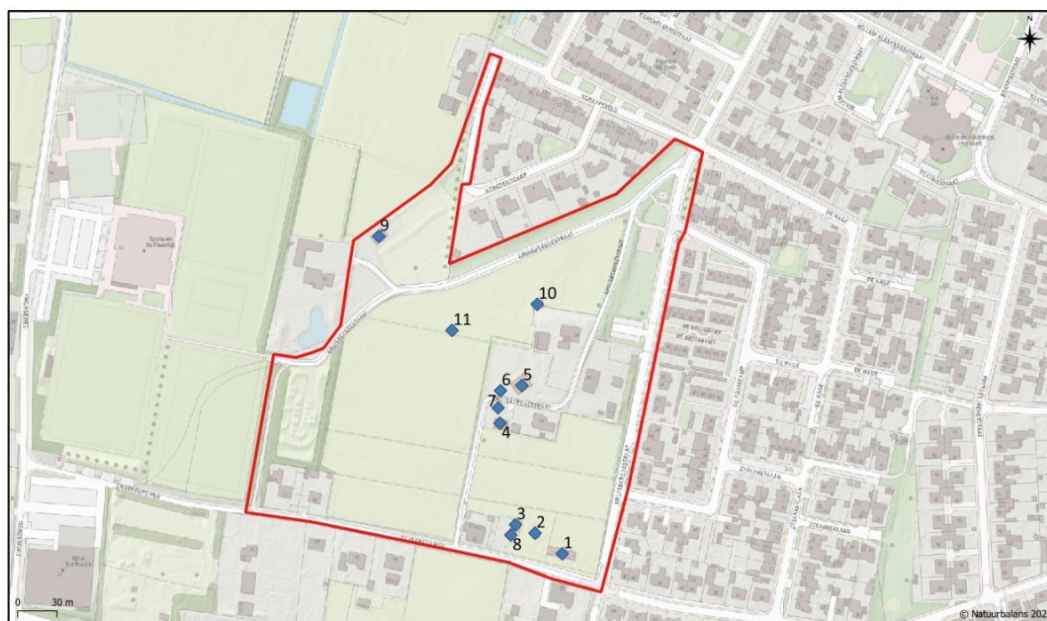
Doel van het onderzoek is het verschaffen van inzicht het actuele voorkomen van beschermde soorten en in consequenties van de voorgenomen ingreep met betrekking tot de Wnb onderdeel soortenbescherming. De volgende vragen worden gedurende het onderzoek beantwoord:

1. Vormt het onderzoeksgebied leefgebied voor huismus, steenuil, vleermuizen en zoogdieren (marters en das)?
2. Welke functie vervult het leefgebied voor deze soorten?
3. Wat zijn eventuele negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op deze beschermde soorten?
4. Op welke wijze kunnen eventuele negatieve effecten voorkomen of beperkt worden?
5. Is er een kans op overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1 (soorten Vogelrichtlijn), 3.5 (soorten Habitatrichtlijn) of 3.10 (andere soorten)?
6. Is een ontheffing van de Wnb nodig?

2 BESCHRIJVING VOORGENOMEN INGREEP

2.1 INGREEPLOCATIE EN ONDERZOEKSGBIED

Het ingreepgebied ligt aan de Silberbergweg en de Kruisbergsestraat in Overasselt (figuur 1). Het gebied bestaat op dit moment uit graslanden, wegen, bomenlanen, bosjes, enkele huizen en elf oude schuren. Schuur 6 is reeds gesloopt. Schuur 7 is een kleine, open kelder.

Figuur 1. Ligging en begrenzing van de ingreeplocatie en het onderzoeksgebied in Overasselt. Het gebied binnen de rode begrenzing wordt bebouwd. De schuren (blauwe stippen) worden gesloopt.

2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIG GEBRUIK

Het terrein wordt bebouwd, waarbij de volgende werkzaamheden worden uitgevoerd:

- De meeste schuren in het gebied worden gesloopt.
- De graslanden in het gebied worden bouwrijp gemaakt.
- Aanwezige groenstructuren worden mogelijk gekapt.

De plannen verkeren nog in de planfase. Het definitieve ontwerp is nog niet gereed. Hierdoor is nog niet volledig duidelijk welke werkzaamheden op welke locaties worden uitgevoerd. Wel staat vast dat de graslanden en de meeste oude schuren zullen verdwijnen.

3 ONDERZOEKSMETHODE

Het onderzoek bestaat uit het veldonderzoek, het verwerken van de gegevens en de natuurtoets. In dit hoofdstuk wordt per onderdeel de gevolgde werkwijze beschreven.

3.1 VELDONDERZOEK

Het veldonderzoek is gericht op het voorkomen van vleermuizen, grondgebonden zoogdieren (marters inclusief das), huismus, steenuil en kerkuil. Hieronder volgt per soortgroep een beschrijving van het uitgevoerde veldonderzoek.

3.1.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

De gebouwen zijn in het offertestadium al beoordeeld op de geschiktheid als verblijfplaatsen voor verschillende vleermuizen. Daaruit is gebleken dat schuren 2, 3, 5 en 8 (figuur 1), geschikt zijn voor gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis en in mindere mate voor laatvlieger.

Verschiedende schuren zijn inpandig onderzocht op het voorkomen van vleermuizen en op de aanwezigheid van sporen die duiden op bewoning door vleermuizen. De bezoeken hebben plaatsgevonden in mei en juni 2021.

De schuren 1, 4, 7, 9, 10 en 11 zijn niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en bij inpandige inspectie zijn ook geen sporen van vleermuizen aangetroffen in deze schuren.

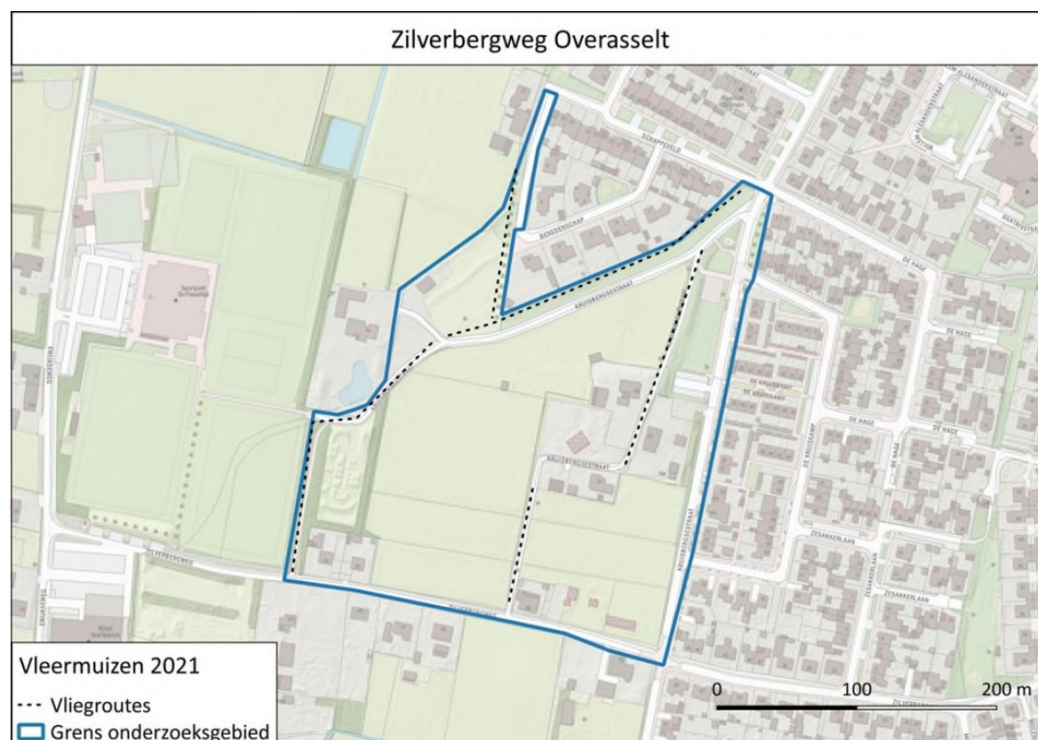
In het plangebied zijn geen te kappen bomen met holten, spleten of loshangend schors voorhanden, die geschikt zijn voor vleermuizen.

Vliegroutes

Vleermuizen volgen lijnvormige landschapsstructuren zoals bomenlanen om van hun verblijfplaatsen naar hun voedselgebieden te vliegen. In het plangebied Zilverbergweg/Kruisbergsestraat zijn diverse bomenlanen en rijen bomen aanwezig die mogelijk als vliegroutes voor vleermuizen fungeren, bijvoorbeeld vanuit het dorp Overasselt naar het agrarische buitengebied. In figuur 2 zijn de te onderzoeken potentiële vliegroutes op kaart aangegeven.

Foerageergebieden

De functie van het plangebied als foerageergebied is onderzocht in combinatie met het onderzoek naar de potentiële vliegroutes (tabel 2). Daarnaast is ook tijdens de onderzoek naar verblijfplaatsen gelet op foeragerende vleermuizen.

Figuur 2. Onderzochte potentiële vliegroutes van vleermuizen (zwarte stippellijnen).

Methode

Door middel van ochtend-, avond- en nachtbezoeken is het terreingebruik van vleermuizen (foerageergebieden, verblijfplaatsen en vliegroutes) in kaart gebracht. Daarbij is gebruik gemaakt van batdetectors en batloggers om vleermuizen op naam te brengen. Batdetectors maken het ultrasone geluid van vleermuizen hoorbaar voor mensen. Van de geluiden zijn ook opnamen gemaakt. Batloggers zijn apparaten die automatisch vleermuisgeluiden opnemen. Deze zijn op verschillende locaties opgehangen, waar mogelijk vliegroutes aanwezig zijn. De opgenomen geluiden zijn op een later tijdstip geanalyseerd met de programma's BatExplorer en Batsound.

In de tabellen 1 en 2 is weergegeven wanneer het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd.

Tabel 1. Vleermuizenonderzoek verblijfplaatsen en foerageergebieden.

TIJDSTIP	RONDENR	SCHUUR	ONDERZOEKER(S)	DATUM
avond	1	2, 3, 8	2	27-05-2021
avond	2	2, 3, 8	2	23-06-2021
ochtend	3	5	1	07-07-2021
ochtend	4	2, 3, 8	1	07-07-2021
avond	5	5	2	29-05-2021
avond	6	5	2	15-06-2021
nacht	7	2, 3, 5, 8	1	19-08-2021
nacht	8	2, 3, 5, 8	1	11-09-2021

Tabel 2. Vleermuizenonderzoek vliegroutes en foerageergebieden.

TIJDSTIP	RONDENR	VLIEGROUTE	ONDERZOEKER(S)	DATUM
avond	1	1+2	1	21-04-2021
avond	2	1+2	1	06-07-2021
avond	1	3	1	17-05-2021
avond	2	3	1	19-08-2021
avond	1	4	Batlogger	20-05-2021
avond	2	4	Batlogger	19-08-2021
avond	1	5	1	15-06-2021
avond	2	5	1	11-09-2021
avond	1	6	Batlogger	17-05-2021
avond	2	6	Batlogger	11-09-2021

3.1.2 Grondgebonden zoogdieren (marterachtigen)

Aanwezigheid van de beschermde grondgebonden zoogdieren das, steenmarter, bunzing, hermelijn en wezel is onderzocht door een combinatie van sporenonderzoek en onderzoek met cameravallen (type Struikrover) en wildcamera's (type Bushnell).

Figuur 3. Locaties van de twee Struikrovers voor het onderzoek naar kleine marters in 2021.

Das

Tijdens twee veldbezoeken zijn sporen, zoals wissels, uitwerpselen, burchten of pootafdrukken, ingetekend. In zowel het voorjaar als het najaar zijn wildcamera's (Bushnell) geplaatst bij verblijfplaatsen van das om de bewoningstatus en populatiegrootte vast te stellen.

Steenmarter

In de zomer is naar sporen gezocht van steenmarter door het doorzoeken van de geschikte schuren. Daarbij is vooral gelet op de aanwezigheid van latrines. Gedurende het steenmarteronderzoek is ook gelet op sporen van bunzing.

Kleine marters

Het onderzoek met cameravallen is een erkende methode om aanwezigheid van kleine marters aan te tonen. In het najaar zijn cameravallen (Struikrovers) geplaatst om aanwezigheid van bunzing, hermelijn en wezel vast te stellen. Deze camera's zijn geplaatst in geschikt leefgebied, zoals overhoekjes en hagen. De camera's zijn voorzien van een lokstof om dieren naar de camera's te lokken. De camera's zijn geplaatst in het najaar en zijn drie weken blijven staan, waarna de beelden zijn geanalyseerd.

In tabel 3 is weergegeven wanneer het zoogdierenonderzoek is uitgevoerd.

Tabel 3. Onderzoek marterachtigen.

SOORT	FUNCTIE	METHODE	PERIODE	DATUM
das	foerageergebied	sporenonderzoek	voorjaar en najaar	24-03-2021 25-10-2021
das	bewoningstatus en populatiegrootte	wildcamera's	voorjaar en najaar	20-05-21/29-05-21/20-7-21 28-07-21/25-10-21/29-10-21
steenmarter	verblijfplaats	sporenonderzoek	zomer	23-06-2021
kleine marters	verblijfplaats en foerageergebied	cameravallen	najaar	16-09-21 / 11-10-21

3.1.3 Huismus

Het aantal territoria van huismussen is in kaart gebracht, conform het inventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus.

- Veldonderzoek is uitgevoerd doormiddel van vier ochtendbezoeken in de periode maart-mei.
- Het gehele onderzoeksgebied is vlak dekkend onderzocht op het voorkomen van huismussen.
- Waarnemingen van territorium- of nestindicerend gedrag van huismussen zijn ingevoerd met een tablet. Voorbeelden van territorium- of nestindicerend gedrag zijn o.a.: baltsend/zingend mannetje, transport van voedsel, nestbouw, bezoek nestplaats, paar, paring etc.
- veldbezoeken, met een tussenperiode van minimaal 10 dagen, vonden plaats op **12 maart, 1 april, 12 april en 29 mei 2021**.
- Waarnemingen zijn geïnterpreteerd en geclusterd volgens de interpretatiecriteria van Sovon Vogelonderzoek Nederland.

3.1.4 Steenuil en kerkuil

Het onderzoek naar de verspreiding van steenuil en kerkuil heeft plaatsgevonden in overeenstemming met het inventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus.

- Onderzoek is uitgevoerd in het ingreepgebied en in de ruimte omgeving van het ingreepgebied.
- Het betreft een onderzoeksgebied met een straal van ongeveer 400 meter rondom het ingreepgebied en rondom de bebouwde kom van Overasselt.
- De aanwezigheid van territoria van steenuilen is onderzocht door middel van drie gerichte avondbezoeken op **2 maart, 23 maart en 12 april 2021**.
- Gedurende deze veldbezoeken is op strategische punten in het gebied geluisterd naar de (territorium)roep van steenuil. Op avonden met weinig activiteit is het geluid van steenuil afgespeeld met een telefoon met een luidspreker. Bij het afspelen van het geluid is de roep 10x achtereenvolgens afgespeeld. Na het afspelen van het geluid is gedurende 1 minuut geluisterd of steenuilen terug riepen. Indien noodzakelijk is deze procedure drie keer herhaald waarna een langere periode geluisterd is naar terugroepen. Bij terugroepen is het afspelen van geluid direct gestaakt om onnodige verstoring te voorkomen.
- Op **12 maart** is overdag naar sporen gezocht op geschikte broedlocaties in het gebied. Daarbij zijn verschillende schuren bekeken.
- Aanvullende waarnemingen zijn gedaan op **11 mei**.
- Aanvullend is een aantal bewoners gevraagd naar het voorkomen van steenuilen op het erf. Gedurende het onderzoek naar steenuil is ook gelet op de aanwezigheid van kerkuil.
- Waarnemingen zijn geïnterpreteerd en geclusterd volgens de interpretatiecriteria van SOVON Vogelonderzoek Nederland.

3.2 VERWERKING VELDGEGEVENS

De in het veld verzamelde gegevens zijn verwerkt in een GIS-bestand. Het databestand bevat de volgende records: soort, X-coördinaat, Y-coördinaat, datum, tijdstip, aantallen, beschermde status, status Rode Lijst, bijzonderheden, verblijfplaats en gedrag.

Vanuit het gegevensbestand zijn tabellen en kaarten gemaakt voor in de voorliggende rapportage. Per soort(groep) zijn de verspreidingsgegevens weergegeven op een topografische ondergrond.

3.3 NATUURTOETS

Toetsing aan de Wet natuurbescherming: onderdeel soortenbescherming

Door middel van een effectanalyse is onderzocht of de voorgenomen ingreep leidt tot negatieve effecten op beschermde soorten. Daarbij wordt in de Wnb onderscheid gemaakt in drie beschermingsregimes:

- 1) Soorten Vogelrichtlijn (§ 3.1 Wnb): alle van nature in Nederland in het wild levende vogels.
- 2) Soorten Habitatrichtlijn (§ 3.2 Wnb): alle soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het Verdrag van Bern en bijlage II van het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

-
- 3) Andere soorten (§ 3.3 Wnb): alle soorten die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden met uitzondering van vrijstellingen.

Indien uit de effectanalyse blijkt dat er een kans is op overtreding van verbodsbepalingen uit de Wnb zijn vervolgstappen nodig:

- a) Treffen van maatregelen om negatieve effecten te voorkomen.
- b) Werken volgens een goedgekeurde gedragscode.
- c) Aanvragen van een ontheffing van de Wnb.

a. Treffen van maatregelen

Door het treffen van maatregelen kunnen negatieve effecten op beschermde soorten worden voorkomen, verminderd of hersteld. Daarbij kan het gaan om mitigerende maatregelen (voorkomen of verminderen van effecten of herstel op de locatie van handeling) of om compenserende maatregelen (herstel of verbetering op een andere locatie).

b. Werken volgens goedgekeurde gedragscode

Handelingen in het kader van ruimtelijke ontwikkeling of inrichting leiden niet tot overtreding van verbodsbepalingen uit artikel 3.1, 3.5 en 3.10 indien deze handelingen aantoonbaar worden uitgevoerd conform een goedgekeurde gedragscode. In dat geval is geen ontheffing nodig.

c. Ontheffing Wnb ten aanzien van beschermde soorten

Kan overtreding van verbodsbepalingen - ondanks voorgaande stappen - niet geheel worden voorkomen en geldt er geen vrijstelling, dan is ontheffing van de verbodsbepalingen nodig. Een ontheffing kan uitsluitend worden verleend onder de volgende voorwaarden:

1. Er is geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een wettelijk belang.
3. Er is geen verslechtering/afbreuk van de staat van instandhouding van beschermde soorten.

Het aanvragen van een ontheffing voor soorten kan op twee manieren:

- 1) een afzonderlijke ontheffing aanvragen bij het bevoegd gezag provincie Gelderland of
- 2) als onderdeel van de omgevingsvergunning bij de gemeente.

3.4 RAPPORTAGE

Aan de hand van de uitkomsten van het veldonderzoek is beoordeeld in hoeverre de ingreeplocatie en het onderzoeksgebied of onderdelen ervan onderdeel uitmaken van het leefgebied van beschermde soorten. Voor de voorkomende soorten is ingegaan op de beschermde status van deze soorten, de functie van de ingreeplocatie, de mogelijke effecten als gevolg van de voorgenomen ingreep en de gevolgen voor de gunstige staat van instandhouding. Aansluitend is geadviseerd over mogelijkheden voor mitigerende maatregelen en of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

4 RESULTATEN VELDONDERZOEK EN TOETSING WNB

4.1 VLEERMUIZEN

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Binnen het ingreepgebied zijn vier verschillende soorten vleermuizen waargenomen. Het betreft: gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger. Het overgrote deel van de waarnemingen had betrekking op gewone dwergvleermuis. De overige soorten zijn enkele malen waargenomen.

Verblijfplaatsen

In het ingreepgebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld.

Foerageergebieden

Vleermuizen foerageerden in lage aantallen in het gehele ingreepgebied. Daarbij gaat het vooral om gewone dwergvleermuis. Tijdens het foerageren maken vleermuizen gebruik van de graslanden, tuinen, bomenlanen en struiken in het gebied. In de omgeving van het plangebied zijn verschillende alternatieve foerageergebieden aanwezig. De omgeving van het plangebied bestaat uit een vrij kleinschalig landschap met paardenweitjes, graslanden, singels en hoogstamfruitbomen. Door de lage aantallen in het ingreepgebied en de aanwezigheid van voldoende alternatieve foerageergebieden, vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied.

Vliegroutes

In het ingreepgebied zijn 5 vliegroutes aangetroffen (figuur 4). De vliegroutes worden vooral gebruikt door gewone dwergvleermuis. Rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger zijn incidenteel waargenomen op verschillende vliegroutes. Hier volgt per vliegroute een korte beschrijving:

Vliegroute 1

Ten westen van de tuinen van de woonwijk en de Benedenschap (figuur 4) ligt een bomenlaan. Langs deze bomenlaan zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze gewone dwergvleermuizen vlogen in zuidelijke richting. Het dag maximum bedroeg 13 exemplaren.

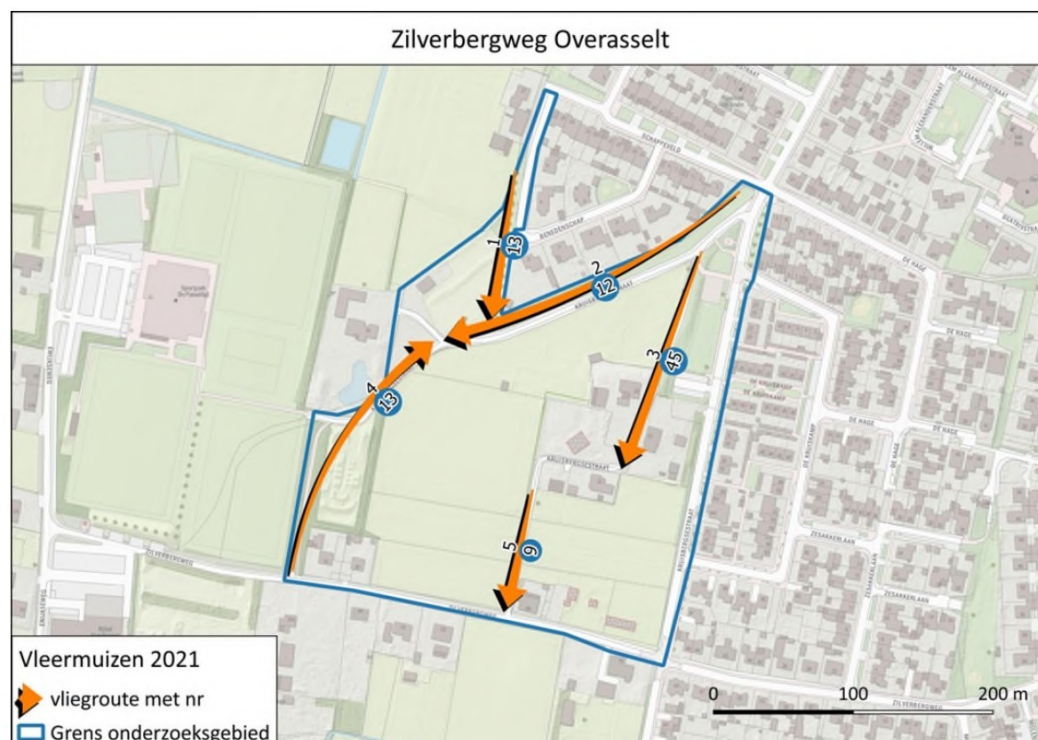
Vliegroute 2

Tussen de Kruisbergsestraat en de aangrenzende tuinen staat struweel en een rij bomen. Langs het struweel en de bomen zijn gewone dwergvleermuizen waargenomen. Deze gewone dwergvleermuizen vlogen in westelijke richting. Het dag maximum bedroeg 12 exemplaren. Vliegroute 1 en 2 komen samen ter hoogte van Kruisbergsestraat 16 en de vleermuizen vliegen vervolgens verder naar het zuidwesten, op vliegroute 4.

Vliegroute 3

Een belangrijke vliegroute wordt gevormd door de populierenlaan langs de Kruisbergsestraat in het westen van het ingreepgebied (figuur 4). Het dag maximum langs deze populierenlaan bedroeg 45 gewone dwergvleermuizen.

De vleermuizen vlogen vanuit het dorp in zuidelijke richting het plangebied in. In het ingreep gebied waaiëren de vleermuizen in diverse richtingen uit. Een deel vliegt vervolgens verder door naar het zuiden over vliegroute 5. Ook is waargenomen dat vleermuizen verder vliegen over de graslanden naar het zuidwestelijk deel van het ingreepgebied.

Figuur 4. Vliegroutes van vleermuizen in het onderzoeksgebied. De getallen in de blauwe bolletjes zijn de maximale aantallen (dag maxima) van gewone dwergvleermuizen die op de vliegroute zijn geteld.

Vliegroute 4

Langs de populierenlaan langs de sportvelden vlogen maximaal 13 gewone dwergvleermuizen naar het noorden. De vleermuizen van vliegroutes 1 en 2 komen uit het noordoosten uit op vliegroute 4. Er vliegen dus ook af en toe vleermuizen naar het zuiden over deze route. Naast gewone dwergvleermuizen is laatvlieger waargenomen langs deze vliegroute.

Vliegroute 5

Op vliegroute 5 vlogen maximaal 9 gewone dwergvleermuizen, in zuidelijke richting. Naast gewone dwergvleermuis zijn ook rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen op deze vliegroute.

Door de vrij hoge aantallen gewone dwergvleermuizen die zijn waargenomen langs de verschillende vliegroutes zijn deze aan te merken als essentiële vliegroutes.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Aantasting van verblijfplaatsen vleermuizen is niet aan de orde. Verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen binnen het ingreepgebied.

Door de lage aantallen foeragerende vleermuizen in het plangebied en de aanwezigheid van voldoende alternatieve foerageergebieden in de omgeving, leidt de voorgenomen ingreep niet tot aantasting van essentiële foerageergebieden van vleermuizen.

De vliegroutes in het plangebied zijn van essentieel belang voor vleermuizen. Indien bomen en struiken worden gekapt ter plaatse van verschillende vliegroutes leidt dit tot aantasting van belangrijke vliegroutes van vleermuizen. Ook het bebouwen van het gebied kan leiden tot aantasting van vliegroutes. Bijvoorbeeld door het plaatsen van straatverlichting vlak bij vliegroutes of door lawaai en licht dat geproduceerd wordt tijdens het bouwproces.

Voorkómen van negatieve effecten

Schade aan vliegroutes kan worden voorkomen door struiken en bomen ter plaatse van vliegroutes te laten staan. Daarnaast kan schade worden beperkt door terughoudend te zijn met het plaatsen van nieuwe straatverlichting. Indien het toch noodzakelijk is verlichting toe te passen kan het beste gebruik worden gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Indien bomen en struiken ter plaatse van vliegroutes gekapt worden treedt schade op aan essentiële vliegroutes van vleermuizen. Ook het plaatsen van straatverlichting nabij vliegroutes kan leiden tot schade aan de functionaliteit van vliegroutes. In dat geval moet ontheffing op de Wnb worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (Provincie Gelderland)

Indien geen bomen en struiken gekapt worden en de werkzaamheden worden overdag uitgevoerd en er wordt gebruik gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting, blijven de vliegroutes intact en hoeft geen ontheffing op de Wnb aangevraagd te worden.

4.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

4.2.1 Das

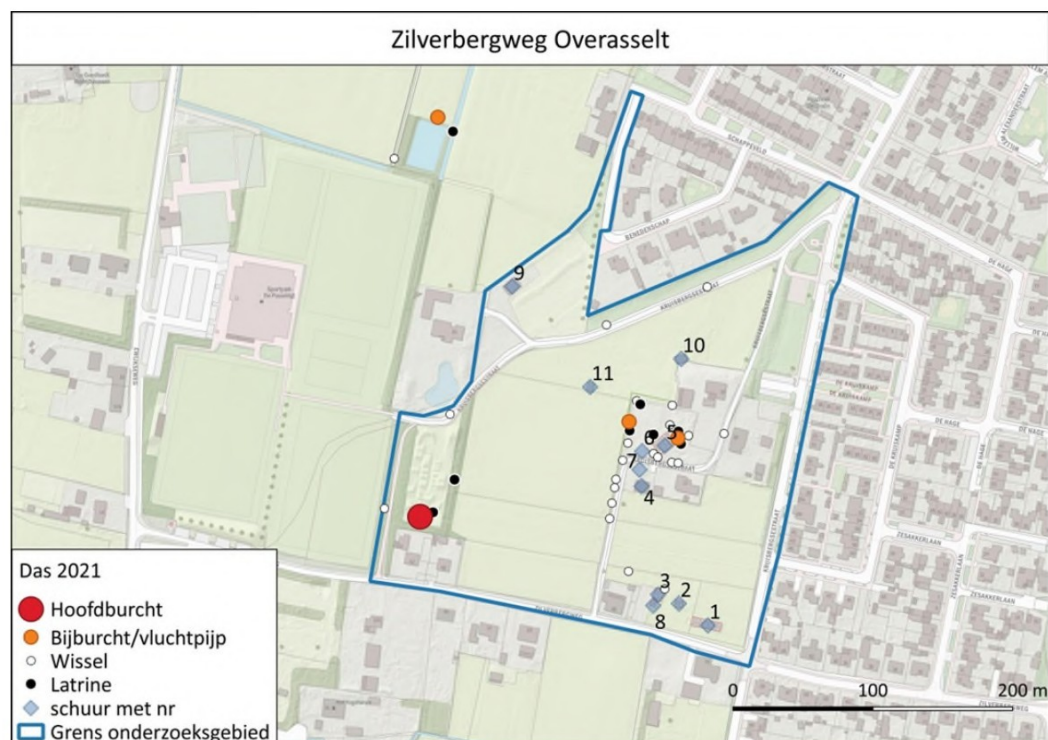
Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Tijdens sporenonderzoek zijn vier verblijfplaatsen van das aangetroffen. Drie verblijfplaatsen bevinden zich in het ingreepgebied (figuur 5):

- Direct ten zuiden van de crossbaan (ter hoogte van Zilverbergweg 52) bevindt zich een hoofdburcht met acht pijpen (figuur 5 en 6).
- Direct ten oosten van schuur 5 is één pijp aanwezig. Het betreft een bijburcht of vluchtpijp.
- Tussen schuur 5 en schuur 11, op de rand van het perceel, is één pijp aangetroffen. Het betreft bijburcht of vluchtpijp op de rand van het grasland.

Circa 120 m buiten het ingreepgebied bevindt zich in een houtwal rondom een retentiebekken. Hier bevindt zich ook een bijburcht of vluchtpijp met één pijp (figuur 5).

Figuur 5. Sporen van das die zijn aangetroffen tijdens het onderzoek in voor- en najaar van 2021.

Figuur 6. De hoofdburcht direct ten zuiden van de crossbaan. De foto is gemaakt in zuidelijke richting.

In het voorjaar zijn, bij de hoofdburcht en bij de bijburcht ten oosten van schuur 5, verse graafsporen aangetroffen. Bij de bijburcht of vluchtpijp op de rand van het perceel, was alleen oud nestmateriaal aanwezig. Tijdens het sporenonderzoek in het najaar zijn alleen verse sporen (zandwaaiers, prenten en latrine) aangetroffen bij de hoofdburcht.

Om de populatiegrootte te bepalen zijn op verschillende momenten in het jaar wildcamera's geplaatst bij de verblijfplaatsen in het ingreepgebied (tabel 3).

- Op de beelden, gemaakt in mei, is bij de bijburcht/vluchtpijp bij schuur 5 kortstondig één das waargenomen.
- De beelden van de hoofdburcht bij de crossbaan, gemaakt in mei, waren onbruikbaar doordat de camera's zijn verplaatst door kinderen.
- In juli is nogmaals een camera geplaatst bij de hoofdburcht. Dit keer werd één das door de camera vastgelegd (zie foto omslag). Het betrof een mannetje.
- In oktober zijn opnieuw camera's geplaatst bij alle pijpen van de hoofdburcht. Op deze beelden was ook weer één das te zien. Verder waren op de beelden mensen en honden te zien op en rondom de dassenburcht. Deze hoge mate van verstoring is waarschijnlijk de reden dat de hoofdburcht niet in gebruik is als kraamburcht.

Op verschillende locaties in het ingreepgebied zijn wissels en latrines van das aangetroffen (figuur 5). Tijdens het vleermuisonderzoek zijn met warmtebeeldcamera's waarnemingen gedaan van een foeragerende das op de grasvelden ten oosten van de hoofdburcht. Ook is een das gezien nabij schuur 5 en in de tuinen van Kruisbergsestraat 22 en Zilverbergweg 79. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het hele ingreepgebied door das wordt gebruikt als foerageergebied. De wissels zijn dusdanig verspreid in het ingreepgebied aanwezig, dat ze ook een functie hebben als migratieroute naar omliggende gebieden en andere dassenterritoria. Vermoedelijk komen af en toe dassen uit omliggende territoria naar het ingreepgebied om te foerageren.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Door het slopen van de schuren, de kap van braamstruweel, hagen, heggen en bomen en het verdwijnen van extensief grasland gaat functioneel leefgebied van das verloren (foerageergebieden en migratieroutes) en worden drie vaste rust- en verblijfplaatsen van das vernietigd (Wnb art. 3.10, lid 1b). Verder kan de voorgenomen ingreep leiden tot sterfte van individuen (Wnb art. 3.10, lid 1a).

Voorkómen van negatieve effecten

Negatieve effecten zijn niet te voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen. De das dient verhuisd te worden naar een nieuw, vergelijkbaar leefgebied met een kunstburcht, struweelhagen, hoogstambomen en graslanden.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Door het slopen van de schuren, de kap van braamstruweel, hagen, heggen en bomen en het verdwijnen van extensief grasland gaat functioneel leefgebied voor das verloren (foerageergebieden en migratieroutes) en worden drie vaste verblijfplaatsen van das vernietigd. Hiervoor moet ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Gelderland).

4.2.2 Steenmarter

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Tijdens het sporenonderzoek zijn geen sporen van steenmarter, zoals prooiresten en uitwerpselen, aangetroffen. Ook tijdens de onderzoeken met wildcamera's en cameravallen zijn geen steenmarters waargenomen. Steenmarter komt niet voor in het ingreepgebied.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Steenmarter komt niet voor op de ingreeplocatie of binnen de invloedssfeer van ingreep. Negatieve effecten op steenmarter als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn daarmee uitgesloten.

4.2.3 Bunzing

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Gedurende het onderzoek is één bunzing waargenomen bij schuur 4 (figuur 7). Het is niet uit te sluiten dat verblijfplaatsen van bunzing aanwezig zijn in het ingreepgebied. Het ingreepgebied vormt essentieel foerageergebied voor bunzing.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Door het slopen van de schuren, de kap van braamstruweel, hagen, heggen en bomen en het verdwijnen van extensief grasland gaat essentieel leefgebied van bunzing verloren en waarschijnlijk een vaste rust- of verblijfplaats.

Voorkómen van negatieve effecten

Negatieve effecten zijn niet te voorkomen door het treffen van mitigerende maatregelen. Er dient een nieuw vergelijkbaar leefgebied met alternatieve verblijfplaatsen (zoals takkenhopen en nestkasten) gerealiseerd te worden ter compensatie.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Door het slopen van de schuren, de kap van braamstruweel, hagen, heggen en bomen en het verdwijnen van extensief grasland gaat essentieel leefgebied van bunzing verloren en waarschijnlijk een vaste rust- of verblijfplaats (Wnb art. 3.10, lid 1b). Hiervoor moet ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Gelderland).

4.2.4 Hermelijn en Wezel

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Hermelijn en wezel zijn niet waargenomen gedurende het onderzoek. Hermelijn en wezel komen niet voor op de ingreeplocatie of binnen de invloedssfeer van ingreep. Negatieve effecten op hermelijn of wezel als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn daarmee uitgesloten.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Het aanvragen van ontheffing op de Wnb voor hermelijn of wezel is niet noodzakelijk

Figuur 3. De bunzing die werd vastgelegd op 10-06-2021 door de Struikrover bij schuur 4.

4.3 BROEDVOGELS

4.3.1 Huismus

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Binnen de grenzen van het ingreepgebied zijn 14 huismussenterritoria vastgesteld (figuur 8).

- Huismussen zijn vooral aangetroffen in en rondom woningen en in tuinen in het ingreepgebied.
- Ook in het struweel bij een van de te slopen schuurtjes en op de crossbaan waren territoria aanwezig.
- Direct ten zuiden van het ingreepgebied zijn twee territoria aanwezig die net buiten de begrenzing van het ingreepgebied vallen. Het leefgebied van deze huismussen bevindt zich wel deels in het ingreepgebied.
- Broedlocaties bevinden zich in huizen, onder dakpannen en in de oude af te breken schuurtjes in het gebied.
- De graslanden, tuinen en beplanting in het gebied worden gebruikt als foerageergebied.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Door het slopen van de schuren, de kap van braamstruweel, hagen, heggen en bomen en het verdwijnen van extensief grasland wordt het leefgebied van huismus aangetast en/of

vernietigd. Afhankelijk van de exacte maatregelen worden het leefgebied en de broedlocaties van 12 tot 14 paar huismussen aangetast of vernietigd. Het betreft het leefgebied van de huismussen binnen de begrenzing van het ingreepgebied (figuur 8). De aantasting van leefgebied van maximaal 14 paar huismussen is geen bedreiging voor de gunstige staat van instandhouding van de soort. Het landschap rondom Overasselt is vrij kleinschalig en ook in het dorp is geschikt habitat in ruime mate voorhanden. Vermoedelijke zijn honderden paren huismussen aanwezig in Overasselt en in de nabijgelegen gebieden en dorpen.

Figuur 4. Aangetroffen territoria van huismus binnen het ingreepgebied Zilverbergweg in Overasselt.

Voorkómen van negatieve effecten

Er zijn verschillende maatregelen mogelijk om schade aan huismus te beperken of te voorkomen.

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van huismus. De kwetsbare periode duurt van 15 maart tot 30 september.
- Ruim voor de uitvoering van de werkzaamheden worden alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Dit kan gedaan worden door nestkasten op te hangen op geschikte locaties. Voor iedere nestplaats die verloren gaat, moeten ten minste twee nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd.
- De habitat van huismus wordt verbeterd. Dit kan gedaan worden door de aanplant van klimplanten, hagen, heggen, bomen, struiken en struweel met inheems plant-materiaal. Ook de aanleg van ruige overhoeken, takkenhopen, bloemrijke ruigten en de aanwezigheid van kaal zand draagt bij het verbeteren van het biotoop van huismussen.

- Voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen worden nestlocaties van huismus ongeschikt gemaakt om er in te broeden. Ongeschikt maken van broedlocaties kan uitgevoerd worden door schuren te slopen of nestplaatsen af te sluiten.
- Voorafgaand aan de maatregelen wordt een huismusdeskundige ingehuurd voor de begeleiding van het project en voor het opstellen van een werkprotocol. In het werkprotocol worden de mitigerende en compenserende maatregelen vastgelegd.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Door het slopen van de schuren, de kap van braamstruweel, hagen, heggen en bomen en het verdwijnen van extensief grasland wordt leefgebied van huismus aangetast en/of vernietigd (Wnb art. 3.1). Hiervoor moet ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Gelderland).

4.3.2 Steenuil

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Binnen het ingreepgebied is één nestplaats van steenuil aangetroffen. Deze nestplaats is aanwezig in schuur 3 nabij Zilverbergweg 48. Het roepende mannetje en ook het vrouwtje is regelmatig waargenomen op het dak van de schuur. Of in 2021 jongen grootgebracht zijn, is niet bekend.

Tijdens het verspreidingsonderzoek is ook de omgeving van Overasselt meegenomen om inzicht te krijgen in de populatie steenuilen in naburig gebied en de mogelijkheden die er zijn om compenserende maatregelen uit te voeren. In de omgeving van Overasselt zijn nog zes territoria van steenuil aangetroffen (figuur 9). Met name de omgeving van het ingreepgebied, het gebied ten westen van Overasselt, is goed bezet. Hier zijn vijf territoria aangetroffen op vrij korte afstand van elkaar. De dichtheid aan steenuilen is hier hoog. Door de aanwezigheid van paardenweitjes, extensieve graslanden, hoogstambomen, singels, hagen, bosjes en oude schuurtjes is dit gebied zeer geschikt voor steenuil. Deze elementen worden gebruikt om in te broeden, als schuilgelegenheid en om in te foerageren.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Door het bouwen van woningen in het ingreepgebied wordt de broedlocatie van één paartje steenuilen vernietigd. Daarnaast verdwijnt het foerageergebied van dit steenuilenpaartje.

Ook van een aangrenzend paartje steenuilen (in een nestkast op het erf bij Kruisbergsestraat 16) verdwijnt een groot deel van het foerageergebied door de ingreep. De kans bestaat dat te weinig foerageergebied rondom het nest over blijft, en dat dit nest verlaten wordt. Het ingreepgebied vormt voor dit paartje essentieel foerageergebied.

Gezien de goede bezetting van het kleinschalige landschap rondom Overasselt, Nederasselt en Heumen, treedt niet direct schade op aan de gunstige staat van instandhouding van steenuil. Vermoedelijke vormt het gebied rondom deze dorpen leefgebied van enkele tientallen steenuilenparen. Schade aan de gunstige staat van instandhouding kan wel optreden als gevolg van cumulatieve effecten. Indien in nabijgelegen gebieden door vergelijkbare projecten schade optreedt aan het leefgebied van steenuil treedt schade op aan de gunstige staat van instandhouding. In Gelderland zijn steenuilen sinds de jaren negentig sterk achteruitgegaan. Vanaf 2003 zijn de aantallen licht toegenomen. De aantallen steenuilen in Gelderland zijn nog

altijd ruim 50% lager dan in het begin van de jaren negentig (bron: Sovon vogelonderzoek Nederland).

Figuur 5. Aangetroffen territoria van steenuil in het ingreepgebied Zilverbergweg (1) in Overasselt en in de omgeving (6).

Voorkómen van negatieve effecten

Er zijn verschillende maatregelen mogelijk om schade aan steenuil te beperken. Schade kan in het ingreepgebied Zilverbergweg worden gecompenseerd door uitvoering van de hieronder beschreven maatregelen.

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van steenuil. De kwetsbare periode duurt van februari tot en met juli.
- Ruim voor de uitvoering van de werkzaamheden worden alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Dit kan gedaan worden door nestkasten op te hangen op geschikte locaties. Voor iedere nestplaats die verloren gaat, moeten ten minste twee nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd.
- Er wordt nieuw steenuilenhabitat gerealiseerd in een nabijgelegen gebied dat nog niet bezet is door steenuil. Habitat van steenuil kan worden gerealiseerd door de aanplant van hoogstambomen, struweelhagen en/of knotbomen, de ontwikkeling van kort gemaaide of begraasde extensieve graslanden, de aanleg van een takkenril of takkenhoop en de ontwikkeling van ruige overhoekjes.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de nestlocatie van steenuil ongeschikt gemaakt om er in te broeden. Ongeschikt maken van de broedlocatie kan uitgevoerd worden door de betreffende schuur te slopen of de nestplaats af te sluiten.

- Voorafgaand aan de maatregelen wordt een steenuilendeskundige ingeschakeld voor de begeleiding van het project en voor het opstellen van een ecologisch werkprotocol. In het werkprotocol worden de compenserende maatregelen vastgelegd.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Door het slopen van de schuren en het verdwijnen van extensief grasland wordt het leefgebied van twee paartjes steenuilen aangetast en/of vernietigd (Wnb art. 3.1). Hiervoor moet ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Gelderland).

4.3.3 Kerkuil

Aanwezigheid op de ingreeplocatie

Binnen het ingreepgebied is één nestplaats van kerkuil aangetroffen (figuur 10) in de schuur 3 nabij Zilverbergweg 48. Het betreft dezelfde schuur als waar het steenuilenpaar in broedt. Het kerkuilpaar is meerdere malen waargenomen in de schuur. Daarnaast is de krijgende roep van de kerkuilen veelvuldige gehoord in het ingreepgebied. De extensieve graslanden, hoogstamboomgaarden en singels in de omgeving worden gebruikt als foerageergebied.

Tijdens het verspreidingsonderzoek is ook de omgeving van Overasselt meegenomen om inzicht te krijgen in de populatie kerkuilen in naburig gebied en de mogelijkheden die er zijn om mitigerende en compenserende maatregelen uit te voeren. In de omgeving van Overasselt zijn geen andere territoria van kerkuilen vastgesteld.

Figuur 6. Aangetroffen territorium (1) van kerkuil binnen het ingreepgebied Zilverbergweg Overasselt.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep

Door de het bouwen van woningen in het ingreepgebied wordt de broedlocatie van kerkuil vernietigd. Daarnaast verdwijnt het leefgebied van dit kerkuilpaartje. De extensieve graslanden in het ingreepgebied vormen belangrijk foerageergebied.

In Gelderland is kerkuil sinds de jaren negentig behoorlijk toegenomen. De aantallen in Gelderland zijn ruim verdubbeld (bron: Sovon Vogelonderzoek Nederland). Er is dan ook geen sprake van aantasting van de gunstige staat van instandhouding.

Voorkómen van negatieve effecten

Er zijn verschillende maatregelen mogelijk om schade aan kerkuil te beperken. Schade in het ingreepgebied Silberbergweg kan worden gecompenseerd door uitvoering van hieronder beschreven maatregelen.

- De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten de kwetsbare periode van kerkuil. De kwetsbare periode duurt van februari tot en met augustus.
- Ruim voor de uitvoering van de werkzaamheden worden alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. Dit kan gedaan worden door nestkasten op te hangen op geschikte locaties. Voor iedere nestplaats die verloren gaan moeten ten minste twee nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd.
- Er wordt nieuw kerkuilhabitat gerealiseerd in een nabijgelegen gebied. Habitat van kerkuil kan worden gerealiseerd door de aanplant van hoogstambomen, struweelhagen en/of knotbomen, de ontwikkeling van extensieve graslanden, de aanleg van een takkenril of takkenhoop en de ontwikkeling van ruige overhoekjes.
- Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt de nestlocatie van kerkuil ongeschikt gemaakt om er in te broeden. Ongeschikt maken van de broedlocatie kan uitgevoerd worden door de betreffende schuur te slopen of de nestplaats af te sluiten.
- Voorafgaand aan de maatregelen wordt een kerkuilenskundige ingeschakeld voor de begeleiding van het project en voor het opstellen van een ecologisch werkprotocol. In het werkprotocol worden de compenserende maatregelen vastgelegd.

Toetsing aan de Wet natuurbescherming

Door het slopen van de schuren en het verdwijnen van extensief grasland wordt het leefgebied van één paartje kerkuil aangetast en/of vernietigd (Wnb art. 3.1). Hiervoor moet ontheffing worden aangevraagd bij het bevoegd gezag (provincie Gelderland).

5 CONCLUSIES

Veldonderzoek heeft aangetoond dat het ingreepgebied leefgebied vormt voor verschillende beschermde soorten. Hier volgen per soort(groep) de belangrijkste conclusies uit het onderzoek.

5.1 VLEERMUIZEN

In het ingreepgebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen en geen essentiële foerageergebieden. Wel zijn enkele essentiële vliegroutes aangetroffen van gewone dwergvleermuizen. Indien bomen en struiken gekapt worden ter plaatse van de vliegroutes of er wordt verlichting aangebracht, treedt schade op aan essentiële vliegroutes van gewone dwergvleermuis.

Schade aan vliegroutes van vleermuizen kan voorkomen worden door de bomen en struiken ter plaatse van de vliegroutes te sparen. Daarnaast dient bij het aanbrengen van verlichting rekening gehouden te worden met vleermuizen door het toepassen van vleermuisvriendelijke verlichting.

Indien schade optreedt aan vliegroutes moet een ontheffing op de Wnb aangevraagd worden voor overtreding van verbodsbepalingen van art. 3.5.

5.2 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Das

Het ingreepgebied vormt leefgebied voor één mannetjesdas. Er zijn drie vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen aanwezig, waaronder één hoofdburcht en twee bijburchten/vluchtpijpen. Ook zijn verspreid in het ingreepgebied wissels aanwezig die dienst doen als migratieroute naar omliggende gebieden. Vermoedelijk komen af en toe dassen uit omliggende territoria naar het ingreepgebied om te foerageren. Door het slopen van de schuren, de kap van braamstruweel, hagen, heggen en bomen en het verdwijnen van extensief grasland gaat functioneel leefgebied verloren (foerageergebieden en migratieroutes) en worden drie vaste verblijfplaatsen of rustplaatsen van das vernietigd. Ook kan de ingreep leiden tot sterfte van individuen. De das dient verhuisd te worden naar een nieuw vergelijkbaar leefgebied met een burchtlocatie, struweelhagen, hoogstam fruitbomen en graslanden.

Voor das moet een ontheffing op de Wnb aangevraagd worden voor overtreding van verbodsbepalingen van art. 3.10, lid 1a en lid 1b.

Steenmarter

In de aanwezige schuren zijn geen sporen van steenmarter aangetroffen (zoals vraatsporen en uitwerpselen). Ook tijdens de onderzoeken met wildcamera's en cameravallen zijn geen steenmarters waargenomen. Steenmarter komt niet voor in het ingreepgebied. Negatieve effecten op steenmarter als gevolg van de voorgenomen ingreep zijn daarmee uitgesloten.

Bunzing

Tijdens het onderzoek naar kleine marters is een bunzing waargenomen nabij schuur 4. Het ingreepgebied vormt leefgebied voor bunzing. Het is niet uit te sluiten dat verblijfplaatsen van bunzing aanwezig zijn in het ingreepgebied. Het ingreepgebied vormt essentieel foerageer- en leefgebied voor bunzing. Door het slopen van de schuren, de kap van braamstruweel, hagen, heggen en bomen en het verdwijnen van extensief grasland gaat essentieel leefgebied van bunzing verloren.

Er dient een nieuw vergelijkbaar leefgebied met alternatieve verblijfplaatsen (zoals takkenhopen en nestkasten) gerealiseerd te worden ter compensatie.

Voor bunzing moet een ontheffing op de Wnb aangevraagd worden voor overtreding van verbodsbepalingen van art. 3.10, lid 1b).

Hermelijn en Wezel

Hermelijn en wezel zijn niet waargenomen tijdens het onderzoek. Hermelijn en wezel komen niet voor binnen het onderzoeksgebied. Er is dan ook geen sprake van schade als gevolg van de ingrepen op hermelijn of wezel.

5.3 BROEDVOGELS

Huismus

Het ingreepgebied vormt leefgebied voor 14 paar huismussen. Huismussen broeden in woonhuizen, onder dakpannen of in oude schuurtjes. Door de bouw van de woningen in het gebied wordt leefgebied van 12 - 14 paar huismussen vernietigd.

Negatieve effecten kunnen beperkt worden door o.a. het ophangen van nestkasten en het aanleggen van geschikt leefgebied. Geschikt leefgebied bestaat o.a. uit hagen, open kaal zand, struiken en ruige overhoekjes. De mitigerende en compenserende maatregelen moeten worden vastgelegd in een werkprotocol.

Voor huismus moet een ontheffing op de Wnb aangevraagd worden voor overtreding van verbodsbepalingen van art. 3.1.

Steenuil

Het ingreepgebied vormt de broedlocatie voor één paartje steenuilen. Dit paar broedt in schuur 3 nabij de Silberbergweg 48. Een tweede paar gebruikt het gebied deels als essentieel foerageergebied. Rondom Overasselt zijn in totaal 7 territoria van steenuil aangetroffen. Door de bouw van de woningen in het gebied wordt leefgebied van steenuil vernietigd.

Negatieve effecten kunnen beperkt worden door het aanleggen van geschikt leefgebied voor ten minste twee paar steenuilen. Geschikt leefgebied bestaat uit struweelhagen, hoogstambomen, takkenhopen en extensief grasland. Daarnaast moeten ten minste twee alternatieve nestlocaties worden gerealiseerd door het ophangen van nestkasten. De compenserende maatregelen moeten worden vastgelegd in een werkprotocol.

Voor steenuil moet een ontheffing op de Wnb aangevraagd worden voor overtreding van verbodsbepalingen van art. 3.1.

Kerkuil

Het ingreepgebied vormt leefgebied voor 1 paartje kerkuilen. Dit paar broedt in de schuur bij de Silberbergweg 48. Door de bouw van de woningen in het gebied wordt leefgebied van kerkuil vernietigd. Negatieve effecten kunnen beperkt worden door het aanleggen van geschikt leefgebied voor ten minste één paar kerkuilen. Geschikt leefgebied bestaat uit struweelhagen, hoogstambomen, takkenhopen en extensief grasland. Daarnaast moeten ten minste twee alternatieve nestlocaties worden gerealiseerd door het ophangen van nestkasten. De compenserende maatregelen moeten worden vastgelegd in een werkprotocol.

Voor kerkuil moet een ontheffing op de Wnb aangevraagd worden voor overtreding van verbodsbepalingen van art. 3.1.

5.4 SAMENVATTEND OVERZICHT

In onderstaande tabel zijn de conclusies samengevat:

GROEN	geen problemen: de werkzaamheden kunnen zonder meer worden uitgevoerd.
ORANJE	mitigerende maatregelen: de werkzaamheden zijn gebonden aan een periode of wijze van uitvoer.
ROOD	vervolgonderzoek: bekende gegevens zijn onvoldoende actueel of volledig voor toetsing.
PAARS	ontheffing: voor uitvoering van de werkzaamheden is een ontheffing/vergunning nodig.

NATUURWAARDEN	NEGATIEVE EFFECTEN ALS GEVOLG VAN DE INGREEP	MITIGERENDE/COMPENSERENDE MAATREGELEN	ONTHEFFING NODIG?
WNB: SOORTENBESCHERMING			
Vleermuizen			
Gewone dwergvleermuis	Aantasting vliegroutes	Sporen bomen en struiken en toepassen vleermuisvriendelijke verlichting. Werkzaamheden overdag uitvoeren.	Mogelijk
Grondgebonden zoogdieren			
Das	Vernietiging verblijfplaatsen (hoofdburcht en bijburchten / vluchtpijpen) en leefgebied	Aanleg nieuw leefgebied met kunstburcht struweelhagen, hoogstambomen en graslanden. Verhuizen das.	Ja
Steenmarter	Geen	Geen	Nee
Bunzing	Vernietiging leefgebied	Aanleg nieuw leefgebied met alternatieve verblijfplaatsen (zoals takkenhopen en nestkasten)	Ja
Hermelijn & Wezel	Geen	Geen	Nee
Jaarrond beschermde broedvogels			
Huismus	Vernietiging leefgebied 12-14 paar huismussen	Ophangen nestkasten, aanplanten hagen, aanleg kaal zand, aanleg ruige overhoekjes	Ja
Steenuil	Vernietiging leefgebied 2 paar	Ophangen nestkasten (2x), aanplanten hagen en hoogstambomen, aanleg extensief grasland en ruige overhoekjes	Ja
Kerkuil	Vernietiging leefgebied 1 paar	Ophangen nestkasten (2x), aanplanten hagen en hoogstambomen, aanleg extensief grasland en ruige overhoekjes	Ja

---

6 BRONNEN

Literatuur:

xxx., 2018. Quick scan beschermde natuur sloop van acht schuren in Overasselt. Toetsing Wet natuurbescherming, onderdeel soortenbescherming. Projectnummer 18-209. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

BIJ12, 2017. Das *Meles meles*, Kennisdocument, versie 1.0. Utrecht.

BIJ12, 2017. Huismus *Passer domesticus*, Kennisdocument, versie 1.0. Utrecht.

BIJ12, 2017. Steenuil *Athene noctua*, Kennisdocument, versie 1.0. Utrecht.

BIJ12, 2017. Kerkuil *Tyto alba*, Kennisdocument, versie 1.0. Utrecht.

Websites:

Sovon Vogelonderzoek Nederland: de steenuil in de provincie Gelderland.

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/7570/?prov=GL>

Geraadpleegd in oktober 2021.

Sovon Vogelonderzoek Nederland: de kerkuil in de provincie Gelderland.

<https://stats.sovon.nl/stats/soort/7350/?prov=GL>

Geraadpleegd in oktober 2021.